

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 47/09-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. februára 2009 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Jána Auxta a Rudolfa Tkáčika vo veci sťažnosti J. M. a I. M., obaja Rakúsko, zastúpených advokátom JUDr. M. M., B., pre namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 171/96 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo J. M. a I. M. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 171/96 porušené boli.

2. Okresnému súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 171/96 p r i k a z u j e k o n ať bez zbytočných p r i eť a h o v .

3. J. M. a I. M. p r i z n á v a finančné zadost'učinenie každému v sume po 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré j e Okresný súd Dunajská Streda p o v i n n ý vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Dunajská Streda j e p o v i n n ý uhradiť J. M. a I. M. trovy právneho zastúpenia spolu v sume 414,06 € (slovom štyristoštrnásť eur a šesť centov) na účet ich právneho zástupcu advokáta JUDr. M. M., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti J. M. a I. M. n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 47/09-16 z 10. februára 2009 prijal s'ťažnosť J. M. a I. M. (ďalej len „s'ťažovatelia“) podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie pre namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných p r i eť a h o v podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 171/96.

Sťažovatelia v sťažnosti uviedli:

«Konanie v predmetnej veci sa začalo podaním návrhu, zo dňa 28. 09. 1996, podané súdu osobne dňa 30. 09. 1996, o vypratanie nehnuteľností a zákaze užívania nehnuteľností na Okresnom súde v Dunajskej Strede pod sp. zn. 5 C 171/96, na základe návrhu navrhovateľov, v 1. rade J. M., bytom Š., v 2. rade I. M., bytom Š., proti odporkyni A. V., bytom Š.

Sťažovatelia sú bezpodielovými spoluvlastníkmi domovej nehnuteľnosti vedenej na LV č...v kat. úz. Š., parcela č. 25 dom sč...zastavaná plocha a nádvorie 461 m², parcela č. 26 záhrada 246 m².

Žaloba na vypratanie nehnuteľností a zákaze užívania nehnuteľností zo dňa 28. 09. 1996 pripadla JUDr. M. C. Žalobca na pojednávaní dňa 07. 11. 1996 vzniesol námietku zaujatosti voči vec prejednávajúcej sudkyňi JUDr. M. C. z dôvodu, že právna zástupkyňa žalovanej JUDr. H. uverejnila v tlači článok o veci vedenej na Okresnom súde v Dunajskej Strede pod sp. zn. 5 C 100/94, v ktorej sú žalobcovia účastníkmi konania a JUDr. C. zákonnou sudkyňou, čo považuje za zastrášovanie vec prejednávajúcej sudkyne. Súčasne na pojednávaní vzniesla námietku voči vec prejednávajúcej sudkyňi JUDr. C. aj právna zástupkyňa žalovanej. Krajský súd v Trnave dňa 30. 01. 1997 rozhodol o vylúčení JUDr. M. C. z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci.

Po jej odvolaní úpravou podpredsedníčky súdu zo dňa 18. 03. 1997 bola vec pridelená na ďalšie prejednávanie a rozhodovanie sudkyňi JUDr. O. C.

Právna zástupkyňa odporkyne na pojednávaní dňa 02. 05. 1997 navrhla súdu prerušiť konanie do skončenia sporu 4 C 204/96 o neplatnosti prevodu majetku štátu, lebo spor sa týka nehnuteľnosti, ktorú žiada v tomto konaní žalobca vypratať. Súd predmetné pojednávanie odročil na neurčito s tým, že sudkyňa sa oboznámi so spisom 4 C 204/96 a po zvážení sa rozhodne, či sa konanie prerušuje, alebo či naďalej bude pokračovať v konaní. Taktiež určila žalobcovi povinnosť presne určiť okruh žalovaných a špecifikovať a odôvodniť takzvané odškodné...

Po podaní sťažnosti na prietahy v konaní predsedníčke Okresného súdu v Dunajskej Strede zo dňa 24. 05. 2003, sudkyňa uznesením zo dňa 09. 09. 2003 konanie prerušila do právoplatného skončenia veci prejednávanej na Okresnom súde v Dunajskej Strede pod sp. zn. 4 C 204/96.

Žalobca podal dňa 30. 09. 2003 na Krajský súd v Trnave odvolanie proti zastaveniu konania. Krajský súd v Trnave Uznesením 9 Co 94/04 zo dňa 29. 06. 2004 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil.

Súd opodstatnenosť podaného návrhu podmieňuje výsledkom konania v spore 4 C 204/96, kde má súd určiť neplatnosť prevodu odporkyňou užívanej nehnuteľnosti...

Z uvedeného vyplýva, že odo dňa 28. 09. 1996, t. j. odo dňa podania žalobného návrhu, príslušný súd nevyniesol meritórne rozhodnutie. Týmto konaním Okresný súd v Dunajskej Strede podľa sťažovateľov porušil aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa ktorého: „Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nestranným a nezávislým súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.“ V tejto súvislosti Európsky súd pre ľudské práva vyslovil zásadu podľa ktorej: „Od štátu sa vyžaduje, aby jeho orgány s právomocou a príslušnosťou o veci rozhodnúť, postupovali s náležitou usilovnosťou a vec rýchlo vybavili“ (Eckle case, séria A, 1982, č. 51, s. 39.). Taktiež podľa čl. 48 ods. 2 ústavy „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov“. Taktiež podľa čl. 38 ods. 2 listiny „Každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných prieťahov“.

Keďže obsah základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručený v čl. 38 ods. 2 listiny (uvedenej ústavným zákonom Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky č. 23/1991 Zb.) je totožný so základným právom zaručeným v čl. 48 ods. 2 ústavy, porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy znamená súčasne aj porušenie tohto základného práva zaručeného v čl. 38 ods. 2 listiny...»

Podľa sťažovateľov súdne konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 5 C 171/96 prebieha od roku 1996 a dosiaľ nie je právoplatne skončené, čo len prehľbuje ich právnu neistotu.

Sťažovatelia uviedli, že v postupe okresného súdu vidia porušenie svojho základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia voči okresnému súdu v sume 120 000 Sk

každému zo sťažovateľov odôvodnili tým, že vec nie je dosiaľ právoplatne skončená, čo u nich vyvoláva stav právnej neistoty.

Sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 171/96 porušil ich základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal mu vo veci konať bez zbytočných prietáhov a zaplatiť im primerané finančné zadosťučinenie v sume po 120 000 Sk, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia v sume 15 599 Sk.

Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadril okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom z 15. januára 2009 sp. zn. Spr. 988/08, v ktorom sa uvádza:

„Sťažovatelia J. M. a I. M. dňa 30. 09. 1996 podali na súd žalobu na vypratanie nehnuteľnosti a zákaze užívania nehnuteľnosti, ktorá bola zaevidovaná pod sp. zn. 5 C 171/1996 a pridelená zákonnej sudkyňi JUDr. M. J. S., predtým C.

- sudkyňa dňa 02. 10. 1996 dala pokyn na doručenie opisu žaloby žalovanej na vyjadrenie,

- dňa 22. 10. 1996 vo veci bol určený termín pojednávania na 07. 11. 1996,

- dňa 07. 11. 1996 žalobca vzniesol námietku zaujatosti voči konajúcej sudkyňi, ako aj všetkým sudcom súdu, preto spisový materiál bol predložený na vyjadrenie sudcom a následne dňa 16. 01. 1997 bol predložený na rozhodnutie Krajskému súdu v Trnave, ktorý uznesením zo dňa 30. 01. 1997 vyslovil, že konajúca sudkyňa je vylúčená z ďalšieho prejednávania a rozhodovania veci. Spisový materiál na tunajší súd bol vrátený 19. 02. 1997.

- po doručení uznesenia krajského súdu podpredsedníčka súdu dňa 18. 03. 1997 vec pridělila na prejednanie sudkyňi JUDr. O. C., ktorá vo veci postupovala nasledovne:

- dňa 02. 04. 1997 určila termín pojednávania na 11. 04. 1997.

- pojednávanie z 11. 04. 1997 bolo odročené na 02. 05. 1997, nakoľko sa nedostavili žalobcovia, ktorí doručenie predvolania nemali vykázané,

- dňa 02. 05. 1997 boli vypočutí účastníci a pojednávanie bolo odročené za účelom oboznámenia sa so spisom 4 C 204/1996 a žalobcom bolo uložené presne určiť okruh

žalovaných. Žalobcovia dňa 19. 05. 1997 doložili do spisu podanie na určenie okruhu žalovaných.

- v ďalšom konajúca sudkyňa záznamami sledovala priebeh konania vedeného pod sp. zn. 4 C 204/1996 a to 01. 09. 1997, 01. 10. 1997, 26. 02. 1998, 01. 05. 1998, 21. 05. 1998, 01. 09. 1998, 05. 01. 1999, 19. 03. 1999, 01. 06. 1999, 15. 06. 1999, 01. 09. 1999, 15. 10. 1999, 21. 01. 2000, 02. 02. 2000, 01. 05. 2000, 25. 05. 2000, 01. 10. 2000, 16. 10. 2000, 01. 03. 2001, 02. 07. 2001.

- v ďalšom sudkyňa opäť sledovala priebeh konania vedeného pod číslom 4 C 204/1996 a to záznamami zo dňa 18. 12. 2001, 25. 01. 2002, 28. 03. 2002,

- dňa 23. 04. 2002 vo veci bol určený termín pojednávania na 21. 05. 2002. Pojednávanie zo dňa 21. 05. 2002 bolo odročené a právnomu zástupcovi žalobcov bolo uložené vyšpecifikovať žalobu. Špecifikácia žaloby na súd bola doručená 27. 05. 2002, 31. 05. 2002 a opravné podanie k špecifikácii dňa 04. 06. 2002.

- dňa 19. 06. 2002 bol určený termín pojednávania na 17. 09. 2002, dňa 02. 09. 2002 právny zástupca žalobcov písomne žiadal odročiť pojednávanie, preto termín pojednávania bol zrušený a bol určený nový termín pojednávania na 08. 10. 2002,

- dňa 08. 10. 2002 pojednávanie opäť bolo odročené za účelom pripojenia spisu 4 C 204/1996.

V ďalšom boli dané úpravy na zistenie stavu konania 4 C 204/1996 a to dňa 18. 10. 2002, 01. 02. 2003, 11. 02. 2003, 27. 02. 2003, 04. 06. 2003. Spis 4 C 204/1996 dňa 11. 09. 2003 bol pripojený na nahliadnutie.

- dňa 09. 09. 2003 konanie bolo prerušené až do právoplatného skončenia konania vedeného pod sp. zn. 4 C 204/1996. Proti uzneseniu žalobcovia podali odvolanie, preto spisový materiál na základe úpravy zo dňa 25. 10. 2003 bol predložený na rozhodnutie krajskému súdu, ktorý dňa 20. 02. 2004 spisový materiál vrátil bez rozhodnutia na odstránenie závady v doručení. Spisový materiál dňa 19. 04. 2004 opäť bol predložený na Krajský súd v Trnave, ktorý uznesením zo dňa 29. 06. 2004 uznesenie prvostupňového súdu potvrdil. Spisový materiál na súd bol vrátený 19. 07. 2004.

- dňa 06. 08. 2004 bola daná úprava na doručenie uznesenia krajského súdu účastníkom.

V ďalšom konajúca sudkyňa opäť sledovala priebeh konania 4 C 204/1996

a to úpravami zo dňa 01. 11. 2004, 01. 05. 2005, 01. 08. 2005, 08. 09. 2005, 05. 01. 2006, 20. 01. 2006, 01. 04. 2006, 30. 05. 2006, 15. 09. 2006, 03. 10. 2006, 10. 01. 2007, 01. 04. 2007.

V období od 01. 04. 2007 do 31. 03. 2008 zákonná sudkyňa JUDr. O. C. dočasne bola pridelená na výkon funkcie sudcu na Krajský súd v Bratislave. Predsedníckym opatrením č. Spr. 323/07 spis bol pridelený sudkyňi JUDr. A. S., ktorá v tom období takisto sledovala priebeh konania 4 C 204/1996 a to úpravami zo dňa 02. 05. 2007, 30. 06. 2007, 19. 06. 2007, 09. 07. 2007, 31. 08. 2007, 07. 10. 2007, 17. 12. 2007, 31. 01. 2008, 27. 03. 2008. Dňa 01. 04. 2008 spis v zmysle predsedníckeho opatrenia č. Spr. 323/07 bol vrátený do oddelenia zákonnej sudkyne JUDr. O. C., nakoľko ukončila vykonávanie funkcie sudcu na Krajskom súde v Bratislave. Sudkyňa v ďalšom opäť sledovala priebeh konania vo veci 4 C 204/1996 a to úpravami zo dňa 19. 05. 2008, 15. 09. 2008, 24. 09. 2008.

Treba poznamenať, že toto konanie bolo prerušené do právoplatného skončenia konania vedeného pod sp. zn. 4 C 204/1996, v ktorom konaní ide o neplatnosť prevodu nehnuteľnosti na iné osoby. Uvedené konanie bolo začaté na návrh Slovenskej republiky, zast. Okresnou prokuratúrou v Dunajskej Strede a Slovenským pozemkovým fondom, proti odporcom: V. a sťažovateľom J. M. a I. M. Okresný súd Dunajská Streda návrhu vyhovel a dňa 08. 10. 2007 vyslovil, že prevod majetku štátu na iné osoby na základe zmluvy o prevode nehnuteľnosti je neplatný. Proti rozsudku zo strany odporcov bolo podané odvolanie a krajský súd rozsudkom zo dňa 08. 10. 2008 rozsudok prvostupňového súdu pozmenil a návrh v celom rozsahu zamietol. Navrhovateľ Slovenská republika zastúpená Okresnou prokuratúrou dňa 09. 12. 2008 podal dovolanie. Spisový materiál t. č. pod číslom ZO 10/09 už je pripravený na odoslanie na Najvyšší súd SR.

V danom prípade som toho názoru, že súd vo veci 5 C 171/1996 správne postupoval, keď konanie prerušil, napriek tomu, že k prerušeniu konania došlo až uznesením zo dňa 09. 09. 2003. Súd však aj v predchádzajúcom období konal tak, akoby konanie bolo prerušené, nakoľko sledoval priebeh konania, ktoré konanie mohlo mať zásadný význam na priebeh tohto konania.“

Predsedníčka okresného súdu v podaní zo 16. februára 2009 uviedla, že netrvá na ústnom pojednávaní vo veci.

Právny zástupca sťažovateľov v podaní z 20. februára 2009 uviedol, že netrvá na verejnom ústnom pojednávaní.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovatelia sa sťažnosťou domáhali vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov, ako aj práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

„Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (IV. ÚS 253/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni uvedený stav právnej neistoty.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ (I. ÚS 24/03, II. ÚS 66/03, IV. ÚS 15/03), pričom „tento účel možno zásadne dosiahnuť právoplatným rozhodnutím“.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní okresného súdu došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (II. ÚS 813/00, I. ÚS 20/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02) ústavný súd zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Ústavný súd (obdobne ako Európsky súd pre ľudské práva) pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľov.

Pri vyhodnotení doterajšieho konania vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 5 C 171/96 podľa troch označených základných kritérií ústavný súd dospel k týmto záverom:

1. Predmetom konania vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 5 C 171/96 je vypratanie nehnuteľnosti a zákaz užívania nehnuteľnosti, ktoré tvorí bežnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a vec z právneho a skutkového hľadiska nevykazuje znaky náročnosti. Ústavný súd vychádzajúc z doterajšej dĺžky konania, jeho priebehu a dosiaľ dosiahnutých výsledkov na záver konštatuje, že nezistil také okolnosti, ktoré by zdôvodňovali priebeh konania jeho zložitou.

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľov v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil takú závažnú skutočnosť, ktorá by mohla byť osobitne zohľadnená na ich ťarchu. Sťažovatelia boli v konaní aktívni a súčinnosťní. Pri hodnotení správania sťažovateľov

ako účastníkov súdneho konania dospel ústavný súd k záveru, že sťažovatelia neprispeli k predĺženiu doterajšej doby konania.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup okresného súdu. Ústavný súd sa zaoberal postupom okresného súdu v posudzovanej veci, a to nielen z hľadiska sťažovateľmi namietaných (označených) období, ale aj z hľadiska celkového priebehu posudzovaného súdneho konania.

Z rozboru veci vyplýva, že 30. septembra 1996 bola na okresnom súde podaná žaloba o vypratanie nehnuteľnosti a zákaze užívania nehnuteľnosti. Dňa 30. januára 1997 Krajský súd v Trnave (ďalej aj „krajský súd“) rozhodol o vylúčení zákonnej sudkyne JUDr. M. C. z prerokúvania a rozhodovania veci. Dňa 9. septembra 2003 okresný súd prerušil konanie vedené pod sp. zn. 5 C 171/96 do právoplatného skončenia konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 4 C 204/1996. Dňa 6. októbra 2003 podali sťažovatelia odvolanie proti uzneseniu o prerušení konania. Dňa 29. júna 2004 krajský súd uznesenie okresného súdu o prerušení konania potvrdil.

Ústavný súd zo spisu okresného súdu z č. 1. 35 a nasl. zistil, že 2. mája 1997 došlo k odročeniu pojednávania na neurčito s tým, že *„sudkyňa sa oboznámila so spisom sp. zn. 4 C 204/96 a po zvážení sa rozhodne, či sa konanie prerušuje, alebo či naďalej bude pokračovať v konaní“*.

Toto zisťovanie pokračovalo až do 25. mája 2002, keď bolo v konanie opätovne odročené na neurčito, pričom advokát ignoroval, že vo veci sp. zn. 4 C 204/1996 Krajský súd v Trnave 29. mája 2002 rozhodnutie okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Dňa 8. októbra 2002 (č. 1. 89) sudkyňa opätovne odročila pojednávanie z dôvodu pripojenia spisu vo veci sp. zn. 4 C 204/1996 na neurčito. Dňa 9. septembra 2003 (č. 1. 95 - 96 spisu) okresný súd uznesením prerušil vo veci konanie do právoplatného skončenia veci. Sťažnosť proti uzneseniu o prerušení konania krajský súd zamietol. Takýto

postup okresného súdu, ktorý vedel o prekážke v konaní viac ako 5 rokov a až potom vo veci prerušil konanie, je nesústredený a neefektívny, a tým aj nezlučiteľný s ústavou.

Ústavný súd preto po zvážení všetkých okolností pri hodnotení postupu okresného súdu, najmä s prihliadnutím na doterajšiu dobu konania a na tú skutočnosť, že konanie na okresnom súde začalo ešte v roku 1996, konštatuje, že celková dĺžka konania 12 rokov (z toho na okresnom súde takmer 11 rokov) nemôže byť považovaná za zodpovedajúcu požiadavke konania bez zbytočných prieťahov a v primeranej lehote, ako to vyžaduje čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Uvedené okolnosti sú dostatočné na to, aby oprávnili ústavný súd k záveru, že právna vec sťažovateľov nebola prerokovaná bez zbytočných prieťahov. Ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 171/96 bolo porušené základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva a slobody porušil, vo veci konal [podobne aj § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde]. Vzhľadom na to ústavný súd prikázal okresnému súde, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 171/96 konal bez zbytočných prieťahov.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil,

je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti žiadali priznať primerané finančné zadosťučinenie každému v sume po 120 000 Sk voči okresnému súdu poukazujúc najmä na celkovú doterajšiu dĺžku konania pred okresným súdom.

Podľa názoru ústavného súdu nemožno spravodlivo žiadať, aby fyzická osoba čakala na výsledok súdneho konania o vypratanie nehnuteľnosti a zákaze užívania nehnuteľnosti, ktoré nie je právoplatne skončené ani po viac ako 12 rokoch (z toho na okresnom súde konanie prebieha 11 rokov). U sťažovateľov oprávnené takýto postup okresného súdu vyvoláva stav právnej neistoty. Vychádzajúc z tohto pohľadu na pozíciu sťažovateľov, princípov spravodlivosti a spôsobu zavŕšenia ochrany základných práv sťažovateľov, ako aj z konkrétnych okolností tohto prípadu ústavný súd dospel k záveru, že finančné zadosťučinenie v sume 3 000 €, ktoré je okresný súd povinný zaplatiť v súlade s výrokom tohto nálezu každému zo sťažovateľov, je primeraným zadosťučinením spojeným s porušením označených práv sťažovateľov.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľov, ktoré im vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom JUDr. M. M. Právny zástupca sťažovateľov si v sťažnosti uplatnil trovy konania v sume 15 599 Sk (517,79 €). Základom pre výpočet náhrady za úkon právnej služby je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2007 v sume 632,54 € (19 056 Sk). Ústavný súd priznal sťažovateľom (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania v sume 414,06 € z dôvodu trov právneho zastúpenia, a to za dva úkony právnej služby (príprava a prevzatie veci a písomné vyhotovenie sťažnosti) u dvoch sťažovateľov v sume 105,42 € x 4 mínus 20 % podľa § 13 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“), pretože advokát zastupuje dvoch sťažovateľov, zvýšenú o 19 % DPH, keďže advokát je platcom dane z pridanej hodnoty. Ďalej ústavný súd priznal právnenému

zástupcovi sťažovateľov dvakrát náhradu režijného paušálu po 6,31 € podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Ústavný súd vyslovil povinnosť okresného súdu uhradiť trovy právneho zastúpenia právnemu zástupcovi sťažovateľov.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. februára 2009